

Vurdering af miljøoplysningslovens anvendelse i sager om aktindsigt relateret til COVID-19

Problemstilling

Set i lyset af, at der fra Statens Serum Institut er modtaget nye oplysninger om smitemåderne for SARS-CoV-2, herunder oplysninger vedrørende smitte i minkstalde, er der behov for at genoverveje miljøoplysningsbegrebets relevans i sager relateret til håndteringen af COVID-19.

Følgende vurdering er udarbejdet i samarbejde mellem Miljø- og Fødevareministeriet (nu: Miljøministeriet), Sundhedsministeriet og Justitsministeriet.

1. Smittevejene for COVID-19

1.1. Kontakt- og dråbesmitte

Af Sundhedsstyrelsens hjemmeside fremgår, at SARS-CoV-2 smitter gennem dråbe- og kontaktsmitte¹:

- **Dråbesmitte:** En smittet person kan ved f.eks. host, nys eller råb sprede dråber, der indeholder virus. Dråber, der på den måde slynges ud i luften, kan indåndes af en anden person, og afsætte sig i dennes øjne, næse eller mund. De fleste dråber antages at falde til jorden inden for få meter.
- **Kontaktsmitte:** Der kan ske kontaktsmitte både ved direkte og indirekte kontakt:
Ved direkte kontakt kan en smittet person overføre eget spyt eller snot til sine hænder, og viderebringe smitte til andre f.eks. ved håndtryk. Den næste person kan så føre smitte til egne slimhinder i øjne, næse eller mund.
Ved indirekte kontakt kan en smittet person ved host eller nys, eller ved berøring med urene hænder, afsætte virus på overflader, som f.eks. håndtag, gelændere mv. Den næste person, der rører ved overfladen, kan så føre smitte til egne slimhinder i øjne, næse eller mund.

Statens Serum Institut har oplyst, at høj tale, råb, sang og fysisk anstrengelse er forbundet med dannelse af flere aerosoler end almindelig vejtrækning og tale. Aerosoler er en blanding af dråber i forskellig størrelse, og nogle af disse kan være så små og have en form og konsistens, så de kan spredes over en større afstand end 1 meter. Dette sker især i forbindelse med udførelse af særlige procedurer i sundhedssektoren, de såkaldte aerosolgenererende procedurer (f.eks. intubation, trachealsugning med åbent sug etc.), der foretages på patienter med mistænkt eller bekræftet COVID-19. Statens Serum Institut vurderer således, at spredning af aerosoler med virus i en afstand større end 2 meter fra kilden under særlige omstændigheder kan forekomme. Dette er dog mere undtagelsen end reglen, hvorfor Statens Serum Institut vurderer, at det næppe betyder meget for den samlede spredning af virus.

1.2. Luftbåren smitte

Der har været en del spekulation om, hvorvidt SARS-CoV-2 kan give anledning til luftbåren smitte. Ved luftbåren smitte forstås smitte, der sker via dråbekerner (meget små indtørrede dråber), der kan holde sig svævende i lang tid og spredes over store afstande. Statens Serum Institut bemærker, at der ikke er en entydig definition af, hvad luftbåren smitte er. Definitionen spænder fra, om der overhovedet forefindes virus i luften, til at virus kan holde sig svævende i luften over afstand og tid. Endvidere er det også uafklaret, hvilken betydning ventilationssystemer har for risiko for smitte af virus.

---

¹ <https://www.sst.dk/da/corona/COVID-19-og-ny-coronavirus/Saadan-smitter-ny-coronavirus>

Statens Serum Institut har oplyst, at et vigtigt karakteristikum for smittemåden er reproduktionstallet for et smitsomt agens (det antal personer, en enkelt person kan smitte i en ikke-immun befolkning). Reproduktionstallet for SARS-CoV-2 er 2-3, og det ville have været endnu højere, hvis der var tale om luftbåren smitte, f.eks. er reproduktionstallet for mæslingevirus på 18. Statens Serum Institut vurderer derfor ikke, at luftbåren smitte er en betydende smittemåde for SARS-CoV-2. Statens Serum Institut bemærker i den forbindelse, at hvis luftbåren smitte var en almindelig smittemåde, ville man blandt husstandscontakter forvente højere angrebsrate end 17 pct., som er vist i et dansk studie.

Statens Serum Institut har desuden oplyst, at der er udført studier med henblik på påvisning af SARS-CoV-2 i luften i hospitalsrum med symptomatiske COVID-19 patienter, uden at der samtidig er udført aerosol-genererende procedurer. Nogle studier kan påvise SARS-CoV-2 i luften, mens andre studier ikke påviser virus. Statens Serum Institut har ikke kendskab til, at SARS-CoV-2 er påvist i luften i rum uden for hospitalet. Med udgangspunkt i, at virus udskilles fra luftveje for eksempel ved host og nys til den omgivende luft, hvorefter virus-partiklerne vil falde mod jorden, er det efter Statens Serum Instituts vurdering forventeligt, at der vil kunne findes SARS-CoV-2 i luftprøver taget fra rum, hvor personer med SARS-CoV-2 opholder sig. Det stemmer overens med, at en række studier har kunnet påvise SARS-CoV-2 samtidig med fund af virus på overflader.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt SARS-CoV-2 kan give anledning til luftbåren smitte har Statens Serum Institut endvidere oplyst, at WHO og ECDC fortsat vurderer, at SARS-CoV-2 hovedsagelig smitter via tæt kontakt samt dråbesmitte, selvom der er eksempler på udbrud, hvor man formoder, at der har været tale om luftbåren smitte. I de internationale sundhedsmyndigheders guidelines angives således, at der er situationer uden for hospitaler, hvor det ikke kan udelukkes, at der skabes aerosoler i rum med mange mennesker og dårlig ventilation, for eksempel ved korsang eller ophold på restaurant. Disse situationer er typisk karakteriseret ved tilstedeværelsen af en række andre forhold, der øger risiko for smitte (kort afstand, ingen mulighed for håndhygiejne, eksponering i længere tid). Det er disse forhold, som Sundhedsstyrelsens lægger sig tæt op ad, og som er udtrykt i "Forebyggelse af smittespredning"².

Statens Serum Institut påpeger, at CDC ved omtale af luftbåren smitte slutter afsnittet af med følgende: "*Available data indicate that it is much more common for the virus that causes COVID-19 to spread through close contact with a person who has COVID-19 than through airborne transmission*". I en mere detaljeret udgave angiver CDC, at de epidemiologiske data indikerer, at hovedparten af smittespredning sker gennem tæt kontakt og ikke luftbåren smitte.

1.3. Støvbåren smitte

For så vidt angår spørgsmålet om støvbåren smitte har Statens Serum Institut oplyst, at det i undersøgelser i minkstalde både i Holland og Danmark er vist, at støvsmitte er en sandsynlig smittemåde ved SARS-CoV-2. Mink udskiller virus fra både luftveje og via fæces, og der er i forbindelse med udredning af smitte med SARS-CoV-2 på minkfarme i staldområdet fundet SARS-CoV-2 i luftprøver på 5 ud af 16 farme. Minkhår indsamlet fra én smittet farm var positiv for SARS-CoV-2. Virus, der udskilles fra mink, vil blive afsat i de nære omgivelser (minkbure), som mink konstant bevæger sig rundt i. Her sker naturlig udtørring og dermed også risiko for dannelse af støv. I forbindelse med dyrehold vil omgivelser blive massivt forurenede med ekskrementer og fækalier fra de tilstedeværende dyr, samt støv genereret ved afgivelser fra hud og pels i kombination med underlag som halm. Dette tolker Statens Serum Institut sådan, at der er risiko for støvsmitte i hele staldområdet, hvorfor personale, der passer minkene, skal anvende værnemidler i form af åndedrætsværn og beskyttelsesbriller, når de er i staldområdet.

Statens Serum Institut oplyser i den forbindelse, at smittespredning af SARS-CoV-2 på minkfarme er kendetegnet ved et forløb, hvor der i de første 2-3 uger findes mink med SARS-CoV-2 påvist ved PCR – som tegn på aktiv infektion. Efterfølgende danner mink antistoffer mod SARS-CoV-2, og efter nogle uger kan SARS-CoV-2 ikke påvises ved gentagne undersøgelser med PCR. Statens Serum Institut vurderer således, at risiko for støvsmitte er afhængig af tidsrelationen

---

² <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Corona/Forebyggelse-af-smittespredning/Forebyggelse-af-smittespredning-publikation.ashx?la=da&hash=FD3E64042EEDB7A6C3305BD37A003B5B58B1BC79>

til introduktion af SARS-CoV-2 i minkbesætningen. Statens Serum Institut konkluderer på den baggrund, at så længe der findes PCR-positive mink med SARS-CoV-2, er der risiko for støvsmitte. Når der ikke længere findes PCR positive mink, vil risikoen for støvsmitte aftage. Det er ikke muligt at sige præcist, hvornår det er sandsynligt, at der ikke længere vil være SARS-CoV-2 i støvet.

Der er ifølge Statens Serum Institut ikke påvist SARS-CoV-2 i luftprøver uden for minkstalden. Statens Serum Institut vurderer således, at der ikke findes dokumentation for, at støvsmitte med SARS-CoV-2 er en betydende smittevej uden for staldområder i det omgivende samfund samt i sundhedssektoren.

Veterinærkonsortiet har i en udtalelse af 27. november 2020 uddybet oplysningerne om fund af SARS-CoV-2 i luftprøver på minkfarme. Ud af 105 undersøgte luftprøver fra 16 minkfarme, var i alt 11 prøver fra 5 forskellige farme positive. Heraf var 9 prøver indsamlet under 10 cm fra minkens snude. De øvrige 2 prøver var indsamlet henholdsvis 1-2 meter og 2-3 meter fra mink.

Veterinærkonsortiet konkluderede på den baggrund, at der ved ophold på en smittet minkfarm vil være en risiko for, at personer kan smittes med SARS-CoV-2 fra smittede mink. Veterinærkonsortiet oplyste i den forbindelse, at arbejde tæt på mink vil udgøre en større risiko end blot "ophold" på farmen.

2. Situationen med SARS-CoV-2 sammenholdt med situationen med MRSA

Veterinærkonsortiet har i udtalelsen af 27. november 2020 foretaget en vurdering af, hvorvidt situationen med MRSA er sammenlignelig med situationen med mink. Veterinærkonsortiet har i den forbindelse udtalt, at forholdene på en minkfarm betydeligt adskiller sig fra forholdene i en svinebesætning, idet danske svinebesætninger oftest opholder sig i lukkede bygninger med ventilationssystem. Minkfarme består omvendt udelukkende eller delvist af åbne huse med naturlig ventilation.

Veterinærkonsortiet påpegede samtidig, at staphylokokker er almindeligt forekommende på hud og slimhinder, hos både dyr og mennesker. Computermodeller har vist, at når LA-MRSA først findes hos grise i en besætning, kan de være særdeles vanskelig at slippe af med bl.a. på grund af det flow af grise, der forekommer gennem produktionen.

Dette er væsentligt anderledes end SARS-CoV-2 i mink, hvor der blandt de smittede minkfarme med symptomer blev observeret tydelige peaks i såvel symptombilledet som i dødeligheden. På 70 pct. af de smittede minkfarme, hvor der blev taget blodprøver, blev der fundet antistoffer i alle de testede mink. På flere farme er der observeret faldende prævalens af PCR positive dyr ved undersøgelse af prøver udtaget med et par ugers interval. Det indikerer ifølge Veterinærkonsortiet, at der ikke vil være en fortsat høj virus-udskillelse i minkfarme.

3. Miljøoplysningsbegrebet

3.1. Generelt om miljøoplysningslovens § 3

Miljøoplysninger er defineret i miljøoplysningslovens § 3 og i miljøoplysningsdirektivets artikel 2, stk. 1. Miljøoplysningslovens § 3 lyder således:

"§ 3. Ved miljøoplysninger forstås alle oplysninger, (...) som vedrører

- 1) tilstanden i miljøelementer som f.eks. luft og atmosfære, vand, jord, landskaber og naturområder, herunder vådområder, kyst- og havområder, biologisk mangfoldighed og dennes enkelte bestanddele, herunder genetisk modificerede organismer, og vekselvirkningen mellem disse elementer,

- 2) faktorer som f.eks. stoffer, energi, støj, stråling eller affald, herunder radioaktivt affald, emissioner, udledninger og andre udslip i miljøet, der påvirker eller kan påvirke de miljøelementer, som er nævnt i nr. 1,
- 3) foranstaltninger, herunder administrative foranstaltninger såsom politikker, lovgivning, planer, programmer, miljøaftaler og aktiviteter, der påvirker eller kan påvirke de enkelte miljøelementer, som er nævnt i nr. 1 og 2, og faktorer samt foranstaltninger og aktiviteter, der har til formål at beskytte disse miljøelementer,
...
- 6) menneskers sundheds- og sikkerhedstilstand, herunder, hvor det er relevant, forurening af fødekæden, menneskers levevilkår, kulturminde og bygningsværker, i det omfang de påvirkes af de enkelte miljøelementers tilstand, som er nævnt i nr. 1, eller via disse elementer af de i nr. 2 og 3 nævnte forhold.”

3.2. Nærmere om foranstaltninger og aktiviteter (miljøoplysningslovens § 3, nr. 3)

Det følger af miljøoplysningslovens § 3, nr. 3, at begrebet miljøoplysninger omfatter dels oplysninger, som vedrører foranstaltninger og aktiviteter, *der påvirker eller kan påvirke* miljøelementer og faktorer, dels oplysninger, der vedrører foranstaltninger og aktiviteter, der har *til formål at beskytte* miljøelementer.

Der er kun tale om miljøoplysninger efter miljøoplysningslovens § 3, nr. 3, første led, hvis oplysningerne vedrører en foranstaltning eller aktivitet, der påvirker eller kan påvirke miljøelementer som nævnt i lovens § 3, nr. 1, eller faktorer som nævnt i lovens § 3, nr. 2.

I FOB 2018-2 har Folketingets Ombudsmand udtalt, at det efter ordlyden i § 3, nr. 3, hverken er et krav, at en administrativ foranstaltning mv. *rent faktisk* påvirker miljøelementer, eller at den efter sit indhold har *til formål* at gøre det, for at den kan være omfattet af begrebet ”miljøoplysninger”.

Det følger imidlertid også af både EU-Domstolens praksis og af ombudsmandspraksis, at ikke enhver forbindelse mellem en given oplysning og miljøet er tilstrækkelig til at bringe oplysningen ind under miljøoplysningsdirektivets (og miljøoplysningslovens) anvendelsesområde. Det har således ikke været meningen at give en ubegrænset adgang til samtlige oplysninger, som en offentlig myndighed er i besiddelse af, hvis oplysningerne kun har en minimal forbindelse til miljøet.

Der kan i den forbindelse henvises til bl.a. FOB 2018-34 om støjgener fra et værtshus, hvor ombudsmanden udtalte, at en afgørelse om alkoholbevilling ikke kunne anses for at være en foranstaltning, der vedrørte miljøområdet. Der kan også henvises til FOB 2020-5, hvor ombudsmanden fandt, at besættelse af en stilling som sekretariatschef for Klimarådet ikke var en foranstaltning eller aktivitet, der kunne påvirke miljøelementer i lovens forstand.

Udtalelserne viser bl.a., at det kan have betydning for vurderingen af, om en foranstaltning kan påvirke miljøelementer eller faktorer, om foranstaltningen i første række vedrører andre forhold end forhold på miljøområdet.

Der er derudover kun tale om miljøoplysninger efter miljøoplysningslovens § 3, nr. 3, første led, hvis oplysningerne ”vedrører” foranstaltningen eller aktiviteten, jf. herved den indledende passus til miljøbeskyttelseslovens § 3.

Det må derfor også vurderes, om de konkrete oplysninger, som en aktindsigtsanmodning drejer sig om, ”vedrører” foranstaltninger og aktiviteter i miljøoplysningslovens forstand.

Praksis fra EU-Domstolen og ombudsmanden viser, at ikke enhver forbindelse mellem en given oplysning og miljøet er tilstrækkelig til at bringe oplysningen ind under miljøoplysningsdirektivets og miljøoplysningslovens anvendelsesområde.

Der skal med andre ord være en tilstrækkelig forbindelse mellem de konkret foreliggende oplysninger og foranstaltningen/aktiviteten, for at oplysningerne kan anses for omfattet af miljøoplysningsbegrebet. I praksis er der lagt vægt på bl.a., hvor direkte – eller omvendt, hvor indirekte og fjern – forbindelsen mellem oplysningerne og foranstaltningen/aktiviteten har været.

Som et eksempel herpå kan nævnes FOB 2020-1 om aktindsigt i fakturaer fra et energiselskabs underleverandør. Ombudsmanden anerkendte, at oplysninger om etablering af et solcelleanlæg var miljøoplysninger, men fandt samtidig, at der ikke var tilstrækkelig forbindelse mellem etablering af solcelleanlægget og oplysningerne i de underliggende leverandørfakturaer.

3.3. Nærmere om menneskers sundheds- og sikkerhedstilstand (miljøoplysningslovens § 3, nr. 6)

Det følger af miljøoplysningslovens § 3, nr. 6, at oplysninger om menneskers sundhedstilstand ikke i sig selv udgør miljøoplysninger, men at de alligevel kan være det, hvis de har tilstrækkelig sammenhæng med miljøet.

Fra ombudsmandens praksis om miljøbeskyttelseslovens § 3, nr. 6, kan nævnes FOB 2012-21, hvor ombudsmanden fandt, at oplysninger om forekomsten af bakterien MRSA CC398 skulle anses for miljøoplysninger. Ombudsmanden lagde i sin udtalelse til grund, at:

- MRSA CC398 kan udgøre en fare for menneskers sundhed
- MRSA CC398 primært smitter ved håndkontakt, men også gennem *støv*.
- Svin bærer typisk MRSA CC398 på huden eller i trynen, *men MRSA CC398-bakterien vil også være i støvet, på alle overflader og i luften i svinestalde.*

Ombudsmanden fandt på den baggrund, "at MRSA-bakterier – herunder den særlige variant, som findes hos svin, MRSA CC398 – kan udgøre en risiko for menneskers sundhed, at luften (som er et miljøelement, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 1, og direktivets artikel 2, nr. 1, litra a) i svinestalde kan indeholde MRSA CC398-bakterier, og at disse bakterier kan smitte mennesker, der færdes i stalden. Ombudsmanden bemærkede i den forbindelse, at det efter miljøoplysningsdirektivets ordlyd ikke er nødvendigt for, at en oplysning kan anses for en miljøoplysning, at menneskers sundhedstilstand er blevet påvirket; der skal blot være tale om, at tilstanden kan påvirkes.

4. Vurdering af miljøoplysningsbegrebet i relation til COVID-19

4.1. Smitte med SARS-CoV-2 (miljøoplysningslovens § 3, nr. 6)

Da der er forskel på, hvorledes smitte med SARS-CoV-2 sker i henholdsvis minkstalde og det omgivende samfund uden for staldområdet, bør der ved vurderingen af spørgsmålet om, hvorvidt oplysninger om smitte med SARS-CoV-2 omfattes af miljøoplysningsbegrebet, skelnes mellem oplysninger om smitte via minkstalde på den ene side og oplysninger om smitte med SARS-CoV-2 generelt (dvs. i det omgivende samfund uden for staldområdet) på den anden side.

4.1.1. Oplysninger om smitte via minkstalde

Som det fremgår ovenfor, omfatter begrebet miljøoplysninger bl.a. oplysninger om miljøelementers påvirkning af menneskers sundhedstilstand, jf. miljøoplysningslovens § 3, nr. 6. Oplysninger om menneskers sundhedstilstand udgør ikke i sig selv miljøoplysninger, men kan altså blive det, hvis de har tilstrækkelig sammenhæng med miljøet.

SARS-CoV-2 kan udgøre en fare for menneskers sundhed, og det afgørende bliver herefter, om der er en tilstrækkelig sammenhæng mellem denne fare og miljøet.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt et miljøelement (luften) i minkstaldene indeholder virus, kan følgende anføres:

Ifølge Statens Serum Institut har undersøgelser i minkstalde vist, at SARS-CoV-2 kan findes i støv i minkstalde, og at støvsmitte derfor kan forekomme. Der er således fundet bakterier i luftprøver på 5 ud af 16 farme, og Statens Serum Institut tolker dette således, at der er risiko for støvsmitte i hele staldområdet.

Hertil bemærkes det dog, at Veterinærkonsortiet for så vidt angår luftprøverne uddybende har oplyst, at ud af 105 undersøgte luftprøver fra 16 minkfarme var i alt 11 prøver fra 5 forskellige farme positive – og heraf var 9 prøver indsamlet under 10 cm fra minkens snude. De øvrige 2 prøver var indsamlet henholdsvis 1-2 og 2-3 meter fra mink. Veterinærkonsortiet konkluderede på den baggrund, at arbejde tæt på mink vil udgøre en større risiko for smitte med SARS-CoV-2 end blot ophold på farmen, idet begge dele dog vil indebære risiko for smitte.

Særligt for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt virus i luften kan smitte mennesker, der opholder sig i staldområder, kan der henvises til, at Statens Serum Institut – med henvisning til støvsmitte – har vurderet, at personale, der passer minkene, skal anvende værnemidler, når de er i staldområder. Det må derfor antages, at der er en risiko for, at virus i luften kan smitte mennesker, idet det dog bemærkes, at de luftprøver, som udtalelsen fra Statens Serum Institut synes baseret på, som anført er indsamlet i umiddelbar nærhed af mink.

Statens Serum Institut har i en udtalelse af 18. marts 2021 supplerende oplyst, at det vurderes, at det er sandsynligt, at der kan ske smitte fra mink, som er smittet med SARS-CoV-2, til mennesker via støv. Risiko for smitte vurderes dog at være højere, jo tættere man opholder sig på minkbure med mink, der er positive for SARS-CoV-2. Aktiviteter på minkfarme, som indebærer håndtering af mink, vil øge sandsynligheden for, at der bliver ophvirvlet støv og dermed kan smitte ske op til 2-3 meter fra minkbure. Risiko for støvsmitte i en afstand større end 2-3 meter fra minkbure med mink, der er positive for SARS-CoV-2, vurderes at være meget lille.

Spørgsmålet om, hvorvidt denne – i sammenligning med dråbesmitte – beskedne fare for menneskers sundhed er en miljøoplysning giver anledning til tvivl, herunder i lyset af FOB 2012.21, men det vurderes samlet set, at risikoen for smitte af mennesker i minkstalde gennem støv er så sandsynlig, at der er en tilstrækkelig sammenhæng mellem faren for menneskers sundhed og miljøet, og at der derfor er tale om miljøoplysninger.

Det bemærkes i den forbindelse, at dette ikke medfører, at dokumenter, der vedrører SARS-CoV-2 fra mink, i alle tilfælde vil være miljøoplysninger, idet der må kræves en nær indholdsmæssig sammenhæng med oplysninger om smitte i minkstalde.

Som eksempel på oplysninger, der efter en konkret vurdering vil være omfattet af miljøoplysningsbegrebet, kan nævnes oplysninger om smitte i minkstalde, hvilke besætninger der er smittede og anvendelse af værnemidler mv. i minkstalde.

Som eksempel på oplysninger, der efter en konkret vurdering omvendt *ikke* vil være omfattet af miljøoplysningsbegrebet, kan nævnes oplysninger om risikoen for smitte med SARS-CoV-2 uden for minkstalde. Det skyldes, at smitte uden for minkstalde, herunder fra personer der er blevet smittet i en minkstald, ikke foregår via luften, jf. nærmere herom under pkt. 4.1.2 nedenfor. Af samme årsag kan oplysninger vedrørende beslutningen om at aflive alle mink i Danmark heller ikke generelt antages at være miljøoplysninger.

Der bemærkes i øvrigt, at miljøoplysninger som anført ovenfor under pkt. 3.1. skal vurderes på oplysningsniveau, og at øvrige oplysninger og dokumenter skal have en nær indholdsmæssig sammenhæng, før de vil blive omfattet af miljøoplysningsbegrebet.

4.1.2. Oplysninger om smitte med SARS-CoV-2 generelt

Smittemåden i samfundet generelt adskiller sig fra smittemåden i minkstalde, idet der her primært er tale om dråbe- og kontaktsmitte, hvorimod der i minkstalden kan være tale om støvsmitte.

Det vurderes, at der for så vidt angår smitte med SARS-CoV-2 i samfundet generelt (dvs. uden for staldområdet) ikke er den fornødne relation mellem menneskets sundhedstilstand og tilstanden i miljøelementet (luften), hvorfor oplysninger om smitte med SARS-CoV-2 generelt ikke vurderes at være omfattet af miljøoplysningsbegrebet.

Der er ved vurderingen lagt vægt på, at SARS-CoV-2 i samfundet smitter ved dråbe- og kontaktsmitte, hvor *dråberne i luften hurtigt falder til jorden og således kun opholder sig i luften i kort tid*. Det kan i den forbindelse peges på, at Statens Serum Institut har oplyst, at et vigtigt karakteristikum for smittemåden er reproduktionstallet for et smitsomt agens (det antal personer, en enkelt person kan smitte i en ikke-immun befolkning). Reproduktionstallet for SARS-CoV-2 er 2-3, og det ville have været endnu højere, hvis der var tale om luftbåren smitte, f.eks. er reproduktionstallet for mæslingevirus på 18. Statens Serum Institut vurderer derfor ikke, at luftbåren smitte er en betydende smittemåde for SARS-CoV-2. Statens Serum Institut bemærker i den forbindelse, at hvis luftbåren smitte var en almindelig smittemåde, ville man blandt husstandskontakter forvente højere angrebsrate end 17 pct., som er vist i et dansk studie. Der er endvidere lagt vægt på, at smitte over en længere afstand – efter det oplyste – især sker i forbindelse med udførelse af særlige procedurer i sundhedssektoren (de såkaldte aerosolgenererende procedurer), hvilket skyldes, at der udføres en aktiv handling, der påvirker smitstoffets tilstand (f.eks. intubation).

4.2 Foranstaltninger relateret til COVID-19 (miljøoplysningslovens § 3, nr. 3)

Afklaring af spørgsmålet om, hvorvidt oplysninger om en foranstaltning eller aktivitet i relation til COVID-19, omfattes af miljøoplysningsbegrebet, jf. miljøoplysningslovens § 3, nr. 3, forudsætter, at der foretages en vurdering af, om den pågældende foranstaltning eller aktivitet påvirker eller kan påvirke tilstanden i et miljøelement.

4.2.1 *Foranstaltninger, der påvirker miljøet som følge af en ændring i aktiviteten i samfundet*

Det er vurderingen, at oplysninger om foranstaltninger eller aktiviteter, der påvirker eller kan påvirke tilstanden i et miljøelement, f.eks. som følge af en ændring af aktiviteten i samfundet efter en konkret vurdering kan være omfattet af miljøoplysningsbegrebet.

Som et eksempel herpå kan nævnes, at det fremgår af en pressemeddelelse fra Miljøstyrelsen af 26. marts 2020,³ at regeringens restriktioner i forbindelse med COVID-19 har medført, at luftforureningen med NO_x-gasser er faldet ca. 40 pct. i de fire største byer i Danmark, hvilket primært skyldes den reducerede vejtrafik.

Sådanne oplysninger, der angår restriktionernes påvirkning af miljøet, vurderes umiddelbart at være omfattet af miljøoplysningsbegrebet. Det samme vil gælde for evt. bagvedliggende beregninger mv.

Derimod vurderes oplysninger om regeringens restriktioner i øvrigt ikke umiddelbart at have den fornødne sammenhæng med miljøområdet.

4.2.2 *Foranstaltninger, der påvirker miljøet som følge af aflivning af mink*

Af en artikel fra Altinget af 11. november 2020⁴ fremgår, at ammoniakudledning fra mink skader den natur, der ligger i nærheden af minkfarmen, og bidrager til udledningen af luftforurening. Flere eksperter har over for Altinget fastslået, at aflivningen af næsten 17 millioner mink vil få en positiv effekt på luftkvaliteten og miljøet i Danmark.

---

³ <https://mst.dk/service/nyheder/nyhedsarkiv/2020/mar/stort-fald-i-luftforureningen-efter-covid-19-restriktioner/>

⁴⁴ <https://www.altinget.dk/artikel/eksperter-aflivning-af-millioner-af-mink-forbedrer-luftkvalitet-og-miljoe>

Det kan således ikke afvises, at aflivningen af mink i disse situationer, hvor der ikke kommer nye mink (med det samme), vil kunne have en indflydelse på tilstanden i et miljøelement.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt oplysninger i relation til aflivning af mink omfattes af miljøoplysningsbegrebet, har Miljø- og Fødevareministeriet (nu: Miljøministeriet) oplyst, at Miljøministeriet ikke har forholdt sig særskilt til eventuelle miljømæssige påvirkninger af aflivningen, udover hvad der fremgår af lovforslaget om aflivning (lovforslag nr. L 77). Miljøministeriet har bemærket, at der er forskel på de enkelte oplysninger i relation til aflivning af mink. Miljøministeriet har endvidere oplyst, at det er Miljøministeriets opfattelse, at oplysninger vedrørende aflivningsmetoder og dyrevelfærd mv. ikke er miljøoplysninger, hvorimod oplysninger om bortskaffelse af de aflivede mink efter en konkret vurdering kan være miljøoplysninger, f.eks. ved nedgravning af mink, hvor minkene kommer i direkte berøring med et miljøelement.

Det vurderes på den baggrund, at specifikke oplysninger om, hvordan aflivning af mink har påvirket eller har kunnet påvirke tilstanden i et miljøelement, f.eks. oplysninger om påvirkning af ammoniakudledningen eller visse oplysninger om nedgravning om mink, efter en konkret vurdering kan være omfattet af miljøoplysningsbegrebet.

Derimod vurderes øvrige oplysninger vedrørende aflivning af mink ikke umiddelbart at have den fornødne sammenhæng med miljøområdet.

4.3 Omfattes hele dokumentet/hele sagen af miljøoplysningsbegrebet?

Det skal fremhæves, at selv om et dokument indeholder enkelte miljøoplysninger, vil det for ofte være sådan, at store dele af dokumentets/sagens indhold falder uden for miljøoplysningslovens anvendelsesområde, hvis de resterende dele af materialet ikke direkte eller indirekte omhandler miljøet eller har en nær indholdsmæssig sammenhæng hermed.

Dette vil være særligt vigtigt at have in mente for myndigheder, der ikke normalt beskæftiger sig med sager med et miljømæssigt fokus/formål.